

TOVARNISKI VESTNIK

LETU: 1 KRANJSKE INDUSTRIJSKE DRUŽBE Št. 22.

JESENICE - FUZINE

*Dobro podjetja
je dobro delavstva!*

Jesen

Zopet smo se z našo ubogo zemljo privrteli na neke razdalje in prostore v vsemirju, ki povzročajo na precejšnjem delu zemeljske oble gotove toplotne, vremenske in časovne spremembe, katere prinašajo jesen. Jesen prihaja vsako leto. Kako dolgo že prihaja — vseeno, ali včasih mileje ali ostreje. Priroda na zemlji, kamor jesen seže, je svoje življenje prilagodila. »Počivati gre«, pravimo in smo prepričani, da ji je to potrebno, ker pač ne vemo, kako bi bilo, če bi poletje trajalo večno. Morda se v bodočnosti kdaj še zgodi, da se bodo zemlja in zemljani privrteli v kako ozračje, ki ne bo prinašalo take jeseni.

Priroda gre počivat. Grmovje spusti listje in odda sad poletnega razpoloženja. Kar je bilo v zemljo zasejanega, je obrodilo sad. V pokrajini utihne petje in življenje živali. Vse, kar je povsem odvisno od temperature in od vremena v ozračju, je zaživelo v poletju. Grmovje, drevje, rože, trave, živali, ptički in golazen s prav malo izjemo so bili uslužni zakonom prirode, kar se je le dalo. Vse tisto, kar je tako odvisno, je rojeno v poletju, jeseni »gre počivat«.

Človek. Tudi on je bil tam davno od vremenskih prilik zelo odvisen. Še dotikamo v zgodovini dobo, ko je moral tudi človek opravljati svoje delo in življenje, kakor je vreme hotelo. Ni si mogel dosti pomagati. Danes je glede odvisnosti človeka od vremenskih prilik v prirodi mnogo spremenjenega. Res ni govora o kakem generalnem osvobojenju. V velikem je še v mnogih gospodarskih panogah povsem odvisen od letnih časov, v malem pa je pokazal tudi tam, kjer je letni čas absoluten gospodar (poljedelstvo n. pr.), da kljubuje. Priznajmo človeku, da je veliko storil za svojo neodvisnost. Milijone ljudi danes lahko dela in živi, da jih prav nič ne briga ali je zunaj sneg ali lepo. Človek si je napravil streho, kjer je tako rekoč neodvisen. Tam goji sveže cvetje. Rože, ki bi morale sicer »počivati« je vzel iz oblasti letnih

časov, jim podkuril v umetnih vrtovih, kjer uspevajo pod njegovim poveljem. Živali, ki bi morale zunaj »počivati« mu uspevajo po njegovih zavetiščih, kakor bi bilo večno poletje. Če se kure le preveč ravna po vplivih narave, jih nič več ne prosi, nego vzame jajca in vali piščeta v umetnih valilnicah. Sredi najhujše zime dobi lahko najbolj nežnega jagenjčka v hlevu. Povrtnina, kakršno poželi, raste po umetnih in pokritih vrtovih. Človek je napravil celo umetno sonce, celo led ustvari takrat, ko zunaj vročina najhujše pripeka. Kjer je suša, umetno namaka, mokra tla osušuje, pred slano pokriva itd. Neki kmet je setev zavaroval pred točo s tem, da je njivo s plahto pokril. To so vse dokazi, da človek kljubuje hotenju letnih prilik. Seveda vse danes šele v malem. V mnogih gospodarskih panogah — v industriji — pa so letni časi čisto brez vpliva, če ni katastrof.

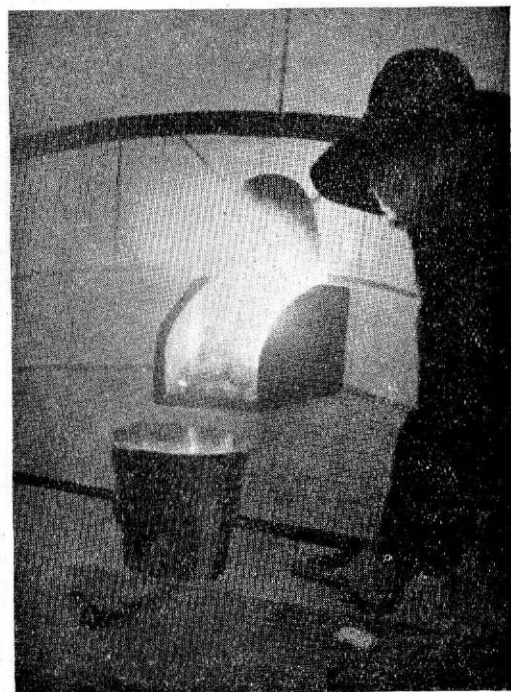
Tudi subjektivno človek nič več ne živi z naravo. Napravil si je streho in svoje domove. Letni časi mu v domove prinašajo le še poezijo. Tam je neodvisen tudi kot človek. V decembru je lahko prav toliko rojstev kakor v maju. Neki pedagog in statistik je sicer pripomnil, da se tudi v tem še človek nekaj ravna po letnih dobah in njihovih prilikah, vendar je za neki kraj izračunal, da je največji prirastek na rojstvih v nekem gotovem mesecu, ko je nekaj prej v tem kraju največ veselje, plesnih prireditev, družabnih večerov, potovanj in sličnega, kar pri mnogih razvname »iskreno ljubezen«. Taki vplivi so potem gotovo slabši od naravnih. Tu človek nič ni potem pridobil na osamosvojitvi.

Jesen pa je poznana tudi kot dobrohotna botra liriki in čustvom. Koliko pesmi pojemo jeseni, koliko slavošpevov jesenski prirodi, ki je tako mirna, tako božajoča in lepa, kakor pesem uspavanke tam, kjer se dotakne tišine. To so liriki, to so umetniki, pripovedniki, slikarji, ki parji, to so čustvene duše, ki živijo med nami in lepšajo dobe življenja, da bi življenje ne izgledalo preveč nemarno. Tudi jeseni so dali umetniki svojo lepoto, da v njej laže dihamo. Vsi pa imamo jesen

radi, ker daje. Radi jo imamo, kakor ti isti vzorni ženin nevesto, ki je izračunal, da bo z njo vsestransko pridobil, potem pa je šel k staršem in jim rekel, da hčerko »iskreno ljubi«.

Tako gledamo jesen in človeka. Dva velika nasprotnika. Človek zahteva ugodje, letni časi prinašajo tudi neugodja. Človek in jesen je tako srečanje. Človek se zavaruje pred hladom, obleče plašč. Pred mlakužo se zavaruje z galošami, tudi moker noče več biti, vzame dežnik. Dekle si pripne v oprsje najlepšo rožo, češ, mar mi je, če zunaj ne cvetejo, pa cvetejo v pokritem vrtu, zmagala sem itd. itd. To je borba človeka na zemlji, kjer ležijo neizmerna bogastva in ugodja, da bi služila vsemu ljudstvu. Pridobiti jih je treba in jih večno pridobivati. Pamet, delo in podjetnost so v tej borbi za dobrinami človekovi pripomočki. Podjetnost, delo in pamet.

A. Kuhar.

Z izleta mehaničnih obratov: Proboj Torkarjevega plavža

Zaključna izletna prireditev

(Konec.)

Okrog 11. ure dopoldne je prispel na izletni prostor priljubljeni in v delu obudovani tehniški ravnatelj g. inž. **L. Dostal**. Spremljan od prirediteljev in obratnih predstojnikov je obšel vsa prireditvena mesta. Krekova godba je zasvirala koračnico starih prijateljev, izletniki pa so gospoda ravnatelja pristrčno pozdravljali. Tudi pri »topilnici« so z otvoritvijo čakali na njegov prihod. Gosp. **Torkar** je mojstrsko »navrtal peč« in po odprtini je pritekel cviček. Potem so ta prizor ponovili še z mlekom za otroke.

Sledil je nagovor šefa inšpekcije dela g. inž. **Petrovčiča**, ki je izletni zbor pozdravil v imenu upravnega sveta in direkcije KID, opravičil odsotnost gosp. podpredsednika **Praprotnika** in gen. ravnatelja g. **C. Noota** in želel v imenu uprave izletnikom iskrenega razpoloženja. V svojem nagovoru je gosp. inženir omenjal delo in zasluge prisotnega tehniškega ravnatelja g. **Dostala**, ki jih ima za razvoj in napredek naše železarske industrije in vsega našega gospodarstva. Sodelavci so govor večkrat prekinili z iskrenim in navdušenim aplavzom do svojega tehniškega vodje. Omeniti moramo, da je gospod ravnatelj inž. **Dostal** posetil izlet vključno bolezn. V spremstvu gospodov predstojnikov inž. **Sauerja**, inž. **Petrovčiča**, inž. **Levičnika**, inž. **Sebaharja**, inž. **Wagnerja** in obdan od številnih mojstrov in sodelavcev, je gospod ravnatelj po eni uri zopet odšel s prostora.

Popoldne so na prostor še vedno prihajale skupine prijateljev, tako da se je tam zbralo ljudstva za veliko taborjenje — okrog 1200. Dalje se je izleta udeležil še kontrolor g. **Cvetko**, ki ga je pozdravilo vodstvo izleta. Prišel je tudi gospod

Škoflek. Pričela se je prosta zabava: ples, šaljiva pošta, veseli prizori, fotografiranje. Ko je bilo končano kosilo in ko je pošla oskrba po paviljonih, je situacijo reševal paviljon »pri žlindri«, kjer je mogel dobiti vsak tudi brez listkov in seveda proti plačilu. Tako so prišli na svoj račun tudi številni popoldanski obiskovalci izleta. Proti večeru je izletnike električnih in mehaničnih obratov obiskal sveto-kriški župnik preč. gosp. **Krašna**, ki so ga vsi iskreno pozdravili. Ostal je z izletniki dalje časa.

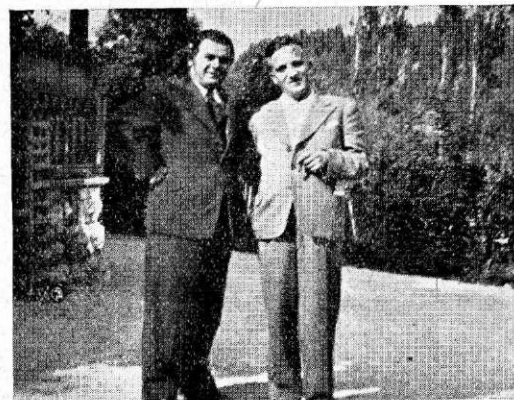
Zaključek izleta je bil izveden prav posrečeno. Pripravljalni odbor je oskrbel umetni ogenj in razsvetljenje plavža, zato so morali z zaključkom počakati do mraka. Večina pa je odšla že prej, posebno oni, ki so se morali z vlaki odpeljati v bližnjo okolico. Ko je nastopil mrak, je zagorel plavž v umetnem ognju, videlo se je tudi svetlikanje iz peči same, z izletniškega prostora pa so spuščali rakete. Ta slavnostna razsvetljava je zaključila izlet in pozvala udeležence na skupni odhod. Od Savskih jam pa do Jesenic je bila ena sama procesija ljudi, ki so preživeli dan v družnosti in razpoloženju med prijatelji-sodelavci in svojci. Omeniti moramo še, da je Pripravljalni odbor oskrbel tudi stražo, ki je čuvala na prostoru vso noč. To delo je vršil g. **Torkar** mlajši, ki se je za uspeli izlet veliko prizadeval. Pozabiti ne smemo truda tesarjev, ki so pod vodstvom mojstra **Košnika** delali na pripravi več dni, dalje vseh tistih, ki smo jih omenili že zadnjič, godbenikov, oskrbovalk v paviljonih in številnih drugih, ki so z žrtvovanjem lastnega razpoloženja pripomogli do večjega razvedrila in uspeha na izletu.

Z izleta mehaničnih obratov: Na izletnem prostoru v Planini

Obiski v tovarni

Generalni konzul g. **Dušan A. Pantić**. Za časa svojega dopusta v domovini je posetil našo tvornico našim sodelavcem že poznani generalni konzul iz Düsseldorfa. Gospod generalni konzul deluje v najbolj številni evropski izseljenški postojanki: Porurje, Porenje, Westfalija, kjer je tudi sedež najjačje železarske industrije. Ko so naši delavci obiskali Porurje in tamošnje železarske obrate, je bil g. **D. A. Pantić** tisti, ki je šel delegaciji vsestransko na roke (glej majsko štev. »Tovarniškega vestnika«) in ji preskrbel vsa dovoljenja za obisk tovarnen. — Na Jesenicah so diplomatskega zastopnika pozdravili generalni direktor g. **C. Noot** in tehniški ravnatelj g. inž. **L. Dostal**. Potem si je v spremstvu šefa inšp. dela g. inž. **Petrovčiča** in posameznih obratovodij

Gen. konzul g. **D. A. Pantić** z našim urednikom

ogledal obrate. Tu so ga pozdravljali delavci, ki so gospoda gen. konzula takoj spoznali. Gospod generalni konzul je poudaril, da je izredno zadovoljen, ko vidi, kako raste in napreduje podjetnost tudi v domovini. Ravnateljstvo se je gospodu konzulu ponovno zahvalilo za usluge naši delavski delegaciji za časa ekskurzije v Nemčiji; posebno pa še njemu za obisk. — Popoldne ob štirih se je po ogledu javorniških obratovalnic g. generalni konzul odpeljal zopet na Bled, kjer je bival na počitnicah.

Gosp. **Stanko Natlačen**, sin g. bana dravske banovine, je ob koncu svojih počitnic obiskal Jesenice, da si ogleda napredek železarske industrije, katere procvit pomeni procvit vse revne gornje Gorenjske. Gospod Stanko Natlačen je absolvent katoliške univerze v Parizu. Uredništvo našega lista mu je oskrbelo nekaj lepih posnetkov iz tovarne. Gospod **Stanko Natlačen** je dne 8. septembra t. l. daroval novo mašo. K temu življenjskemu prazniku mu iskreno čestitamo tudi mi.

Kraljev rojstni dan

Jesenice svojemu kralju. Jesenice niso samo važna industrijska postojanka v državi, nego mesto ob meji države, ki daje prve vtise vsem, ki prihajajo k nam preko meje. Temu primerno je jeseniško prebivalstvo praznovalo tudi kraljev rojstni dan. Delavska Krekova godba je priredila slavnostni koncert pred Krekovim domom. Po hribih so goreli kresovi, pokali topiči, pod nebo pa so hitele rakete in oznanjevale nastop državnega praznika — godu našega mladega kralja, ki biva z nami v istem srezu. Izpred Sokolskega doma je nato krenila povorka skozi mesto. Slavnostnega sprejema so se udeležila skoro vsa društva, med temi tudi gasilska četa KID pod vodstvom poveljnika g. **Lukmana** ter zastopstvo društva nameščencev KID. Drugi dan je bila slavnostna sv. maša v farni cerkvi. KID je zastopal sam generalni ravnatelj g. **C. Noot** v spremstvu generalnega tajnika KID g. dr. **Obersnela** in drugih uradnikov. Sv. maše se je udeležilo tudi gasilstvo — prostovoljno in tovarniško. Tovarniško gasilsko četo je vodil podpoveljnik g. **A. Bernhard**. Tako so Jesenice počastile državni praznik in spomin rojstnega dne mladega kralja, ki biva in dorašča v naši bližini, da bo prevzel vodstvo velike, lepe in bodočnosti polne jugoslovanske domovine.

Dobro podjetja je dobro delavsiva

Povprečni akordni pribitek se je zvišal. Dokazi, da so bile akordne postavke določene tako, da je možno s povečano storitvijo povečati delavske zasluge in s tem popolnoma nadoknadi tisto navidezno znižanje ob sklepanju kolek. pogodbe. S povečano storitvijo bomo dosegli večjo konkurenčno sposobnost podjetja in zboljšali blagostanje delavstva.

Statistični oddelek našega meznega urada, ki vodi točno evidenco storitve in zasluge za vsakega akordanta in akordno skupino, prikazuje v dejstvih, da smo mislili iskreno in da smo imeli prav, ko smo ob sklepanju kol. pogodbe poudarili, da je delavstvu podana možnost, da s povečano storitvijo popolnoma nadoknadi tistih navideznih 11 % znižanja in da bomo vsako tako prizadevanje podpirali. Neopravičenost bojazni, da bodo sodelavci prizadeti pri akordnih delih, je bila dokazana že s tem, ko smo na splošno zajamčili minimalni akordni pribitek z 10 %. Tak pribitek je podjetje v vsakem primeru tudi izplačalo, četudi ni bil dosežen. Stvarno pa je bil dosežen po obratih akordni pribitek, dva, tri in tudi štirikrat večji od minimalno zajamčenega. Vsa ta dejstva govorijo dovolj močno, da je akordantom pripuščen možnost, da zvišajo svoje zasluge s povečano storitvijo, kar je smisel in zdrav princip vsakega dela, ki hoče uspevati in obstati. Iz statistike se vidi porast zasluge akordnih skupin na povečani produkciji po produktivnih obratih.

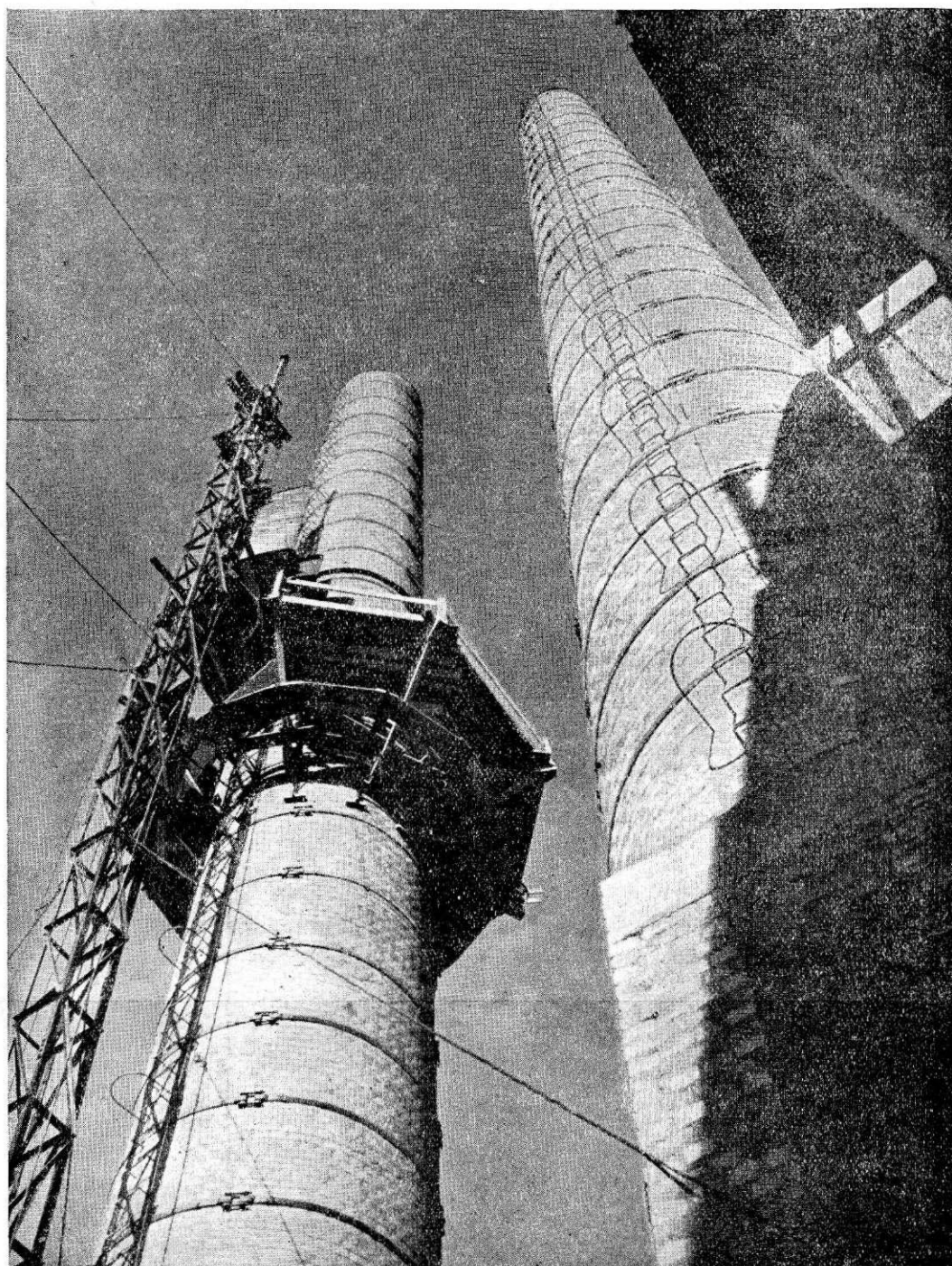
Povprečni akordni pribitek se je v zadnjem mesecu povečal za skoro 5 %.

Ta dejstva so najboljši dokaz, da je delavstvo najbolje razumelo pomen skupnega prizadevanja v smotru: dobro podjetja je tudi dobro delavstva, in da je ono, kar je slabo za podjetje, slabo tudi za sodelavce. V naslednjem navajamo nekaj primerov glavnih akordnih skupin, ki kažejo gibanje akordnega pribitka:

Martinarna: Povprečni akordni pribitek se v tem obratu suče stalno okrog 36 %, četudi je prejšnji mesec zaradi manjše storitve padel pod to vrednost.

Javornik: Groba pločevina, ki dolgo ni prišla nad minimalni 15 % pribitek, dosega danes 37 % pribitka. Lahka proga I je dosegla 23 %, proga II 33 %. Visoka storitev je bila v avgustu zlasti v adjustaži lahke proge in je bil dosežen pribitek celo z 41 %. Valjarna fine pločevine dosega 39 %, likarji 41 %, škarje za fino pločevino od 33 % do 57 % — povprečje znaša tu 41 %. Pocinkovalnica pride na 40 % in 42 %.

Žična valjarna: Tu je bila akordna postavka urejena po starih dolo-

Za procvit podjetja, za dobro delavstva, za dobro vseh stanov v kraju

čilih in je akordni pribitek po tej prišel prvi mesec na 21 %. Potem je storitev padla in je akordni pribitek padel celo na minimum 15 %. Podjetje je prišlo v pomoč z delno spremembo akorda in akordni pribitek je zrasel na 31 %.

V žičarni pri vlekih se pokaže zlasti sposobnost posameznih akordantov. Nekateri dosežejo celo 42 %-ni pribitek, medtem ko pride najnižji pod minimum. Višja storitev posameznikov kaže, da je akord pravilen in da je podana možnost s povečano storitvijo zvišati zaslužek. Ravno tako pri brzem vleku, kjer dosega nekateri 26 %, drugi zaostajajo celo na 5 %. Pri peterem vleku je dosežen akordni pribitek celo v vrednosti 41 %, v preteklem mesecu 40 %. Akordne postavke so torej take, da se lahko zviša zaslužek.

Hladna valjarna. Povprečje se suče na 26 %, v rezalnici so dosegli celo vrednosti 47 %.

Žebeljarna: Posamezniki na strojih kažejo različno delazmožnost. Naj-

manjši akordni pribitek pade celo na 9 % pod zajamčenega 15 %. V čistilnici, kjer prej niso prišli na minimum, dosega sedaj 42 %. Ravnalci spec. žice so dosegli posamezno celo 47 %. Vlagalke žičnikov dosega zelo različne vrednosti. Nekatere pridejo na 37 %, najslabše komaj 7 %.

Cevarna: izkazuje visoke faktorje.

Livarski obrati dosegajo večinoma 30 do 40 %, čistilci litine 38 %. Visok faktor izkazuje tudi opekarna. Posamezni oblikovalci so dosegli celo 42 %, med temi tudi ženske do 40 %. Zaslužek delavke pride mesečno na ta način tudi nad 1000 dinarjev, kakor gotovo v nobeni drugi tvornici v državi... Tudi akordanti pri ekonomatu dosegajo nad 30 % pribitka.

Iz teh nekaj primerov se vidi, da je možno povečati zaslužek, če se v delo vloži veselje in volja, tisto, kar nam je živo potrebno, če hočemo podjetnost ohraniti in napredovati. Podjetnost, ki ne bo kazala te življenjske sile, je zapisana smrti.

Sodelavci!

Smrtna nesreča dne 3. sept. v martinarni

Pleskal je žerjavni nosilec CII v spodnjem delu. Tam je imel tudi pritrdjen lonec za barvo. Iz neznanih razlogov je splezal po lestvi na prepovedano mesto — na žerjavno progo — pustivši vse, barvo in čopič na mestu opravljanja. Mojster je opozarjal, delavski zaupnik je svaril še malo prej. Iz nepoznatih vzrokov se je tam zadržal, menda nevede, da sloni na žerjavnem ogrodju, morda zaupajoč, da se žerjav ne bo premaknil tako hitro z mesta. Žerjav se je premaknil in stisnil delavca ob lestev. Umril je človek, mlad in zdrav.

Smrtni primeri in nesreče ob žerjavnih progah nas silijo, da ponovno in javno opozorimo vse sodelavce na previdnost.

1. Ne hodite na žerjavne proge, če tam nimate nič opraviti.

2. Če delate ob žerjavih, resno upoštevajte navodila mojstrov in delovodij.

3. Vsak nujen zadržek ob žerjavni progi sporočite prej žerjavovodji.

4. Neopozorjeni žerjavovodja ne more preprečiti nezgode na mestih, ki jih ne vidi, zato naj bo vsak sam previden.

5. Ne mislite, da je nesreča izključena, četudi žerjav trenutno ne obratuje.

6. Vsaka neprevidnost in vsak samolastni korak na ta nevarna mesta, je korak v smrt.

Sodelavci, bodite previdni!

UMRLIM SODELAVCEM

NAŠIM NEKDANJIM ZVESTIM SODELAVCEM V SPOMIN

V petek dne 10. avgusta je po dolgotrajni bolezni v 82. letu starosti preminul g. Odar Jakob, naš dolgoletni sodelavec, ki je bil leta 1930. po 40 letnem službovanju upokojen. Pokojni je bil iz vrst onih starih delavcev, ki so pred desetletji prišli iz bohinjskih železarn na Jesenice in na Javornik, kjer so našli svoj novi dom.

Istega dne pa je po kratki in mučni bolezni preminul v 73. letu starosti naš dolgoletni sodelavec g. Markizeti Janez, ki je bil l. 1931. upokojen.

V grob sta legla dva stara in zaslužna delavca iz stare bohinjske železarske garde, ki tu polagoma izumira. Bila sta priči iskrenih početkov železarske industrije in njenega velikega razvoja. Čeravno nista bila več naša aktivna sodelavca in tovariša, smo jih smatrali kot člana naše velike delovne skupnosti, ki sta oba vse svoje življenjske sile vložila v procvit in dobro podjetja. Bodi obema ohranjen lep spomin.

NAŠI JUBILANTI

Pogačar Janez

Dne 24. avgusta je praznoval 45letnico nepretrganega službovanja pri našem podjetju naš vrli sodelavec g. Pogačar Janez, ki je zaposlen kot vezalec žičnih kolobarjev v žični valjarni. Naš jubilar, ki mu po domače pravimo Jernejčkov Janez, je eden tistih redkih domačinov, ki so še aktivni delavci v naši tovarni. Vsa dolga leta je bil v službi zelo marljiv, sposoben in vester. Čeprav je eden najstarejših fantov v fari, se ni nikdar spozabil, da bi kdaj le minuto prepozno prišel na delo, ali, da bi imel kak ponedeljek »plav«. Kakor drugi dolgoletni zaslužni delavci, tako je bil tudi on lansko leto deležen posebnega priznanja od strani vodstva tovarne.

Pogačnik Alojzij

V kratkem bo praznoval 40letnico nepretrganega službovanja pri našem podjetju naš zaslužni sodelavec g. Pogačnik Alojzij, ki je vsa dolga leta zaposlen kot vezalec v žični valjarni. Kot zal in zastaven fant je prišel naš jubilar l. 1897. iz Oviš pri Podnartu na Jesenice, kjer je dobil delo v naši tovarni. Vsa dolga leta je vezal tračno in paličasto železo v snope in kolobarje. Najboljše življenjske sile je pustil v službi podjetju. Vedno priden v službi in doma, tako da je bilo njegovo življenje en sam dolg delavnik in le malokdaj praznik. V službe prostem času se vozi na svoj dom v idilično vasico ob Savi, kjer ima družino na mali domačiji, na kateri bo nekoč užival sadove svojega dolgoletnega dela.

Obema zaslužnima sodelavcema ob njihovih jubilejih iskreno čestitamo z željo, da ostaneta tako čila in zdrava še dolgo vrsto let.

KRONIKA

Rodbina Lukmanov.

Leta 1863. je bila ustanovljena Ljubljanska akc. družba za plinsko razsvetljavo. Ustanovitelji so bili L. A. Riedinger iz Augsburga, Andreas Mallitsch, dr. Nikolaus Recher, V. Seunig in Anton Samassa. Tvrdka L. C. Lukman je prevzela precej delnic. Lambert Karl Lukman je bil prvi predsednik te družbe in je ta položaj obdržal do smrti. Njemu je nasledil sin Josef, ki je bil predsednik družbe prav tako do smrti leta 1906. Njegov sin Josef jun. je bil izvoljen v upravni svet. Ko je ljubljanski občina kupila večino delnic, je Josef Lukman jun. opustil mesto upravnega svetnika.

Leta 1876. je Lambert Lukman prepisal tvrdko na svoje sinove: Johanna, Josefa, Antona in Theodorja. Predstavnik komanditne družbe sta postala Johann in Josef. Leta 1883. se je od tvrdke ločil Johann Lukman in prevzel lastno poslovalnico, ki jo je vodil skoro do svoje smrti.

Hanno Lukman, ki je bil rojen leta 1882., je dovršil visoko šolo v Leobnu. Pozneje je praktical pri Kranjski ind. družbi na Jesenicah. Od tu je odšel v Anglijo in pozneje v Ameriko, kjer je ostal 6 let. Ko se je vrnil v Evropo, je ostal nekaj časa v Düsseldorfu pri poznani tvrdki Poetter, leta 1915. pa je prišel h KID kot šef valjarne. Leta 1929. je bil pozvan za ravnatelja železarn v Zenici, kjer je ostal do leta 1931. Pozneje je živel kot privatnik v Ljubljani. Umril je zadet od srčne kapi leta 1933. na lovu.

Sodelavec, ki je poslal predlog za izboljšanje dela pod števil. 0030, naj se javi v upravi »Tovarniškega vestnika«.

GOSPODARSKE ZANIMIVOSTI

Zenica. Ze večkrat najavljena slavnostna otvoritev novih obratov te železarn bo izvršena ta mesec. Nova dela so bila gotova šele 25. avgusta, sedaj se vršijo preizkušnje novih oddelkov in prog, ki prikazujejo zadovoljujoče rezultate. Z normalnim delom začne Zenica v mesecu oktobru.

Vse samo k industriji in k tvornicam. Značilno je, da so vse države pristopile k intenzivni industrializaciji. Stremljenje za podvig poljskega dela ostaja zadaj. Kakor večina držav, tako bo tudi Poljska zgradila tri nove moderne visoke peči. Pri tem je značilno to, da še ni dolgo, ko so v gospodarskih revijah nastopali poznani strokovnjaki proti industrializaciji agrarnih držav in povzdigovali potrebo podviga poljskega dela. Uvideli so, da je industrija najjačji del gospodarske moči države.

Nemčiji primanjkuje nad 5000 inženirjev in tehnikov. »Jugoslovanski kurir« poroča, da postaja vprašanje tehniških strokovnjakov zelo pereče. Ze sedaj primanjkuje nad 5000 inženirjev in tehnikov. Računajo, da bo pomanjkanje tega strokovnega osebja leta 1942. prišlo na 35.000. Ni še dolgo, ko so morali nemški inženirji in tehniki prijemati za natatarske posle in biti kolporterji listov stoterih strank ali pa so pri raznih demonstracijah nastopali za številne stranke in govorili za »svobodo in demokracijo«.

Delo v drinski banovini je poceni. Minimalna mezda za gozdne delavce v drinski banovini je določena za odrasle din 2,50 na uro. Kvalificirani morajo zaslužiti več. Akordni zaslužek mora doseči minimalno mezdo.

Poljaki na delo v Nemčijo. 10.000 delavcev je sprejela Nemčija iz Poljske. Potrebuje jih za poljska dela. Plača jih po 50 do 80 mark na mesec poleg hrane in stanovanja. Pri tem je značilno, da še ni dolgo od tega, ko je bilo v Nemčiji ogromno brezposelnih, ki so bili hrana za komunistično propagando, danes pa jemlje Nemčija delavce iz Poljske. O izseljeniškem problemu Poljske smo nekaj že omenili. Tam jim ni treba hoditi iz države, tam čaka in gnije plodna zemlja v izobilju, ljudje pa raje gredo drugam v tvornice, da jih »stiskajo« in »izžemajo«, kajti poljsko delo je trdo, težko in neizgledno, četudi nihče ne »priganja«.

ZA DOBRO VOLJO

Obtoženec, torej priznate, da ste na glavi toženca razbili stol?

To že, Toda nisem imel tega namena.

Torej, niste hoteli zadeti tožitelja?

Ne, ne, to že, ampak stola nisem mislil razbiti...

Najbolj znana stvar je, da najbolj trapasti možje imajo najlepše žene.

Da, da, tudi meni se zdi tvoja žena jako lepa.

Sorodnost v misli.

»No, draga sestrična, kaj bi ti le kupil za tvoj rojstni dan?«

»Nič.«

»Čudno, da sva oba imela enake misli!«

Razlika.

Učitelj je dal nalogo: »V čem prekašajo živali ljudi?«

Mala Spelica nekoliko premišlja, potem pa napiše: »Pavom rase na telesu lepa obleka, moji mamiči pa ne. Velblod hodi lahko deset dni po puščavi, ne da bi potreboval pijačo, moj očka pa ne...«